

3 Nová protipožiarna nádrž 4 Ochrana lesných pozemkov 7 Aký bol 2. ročník Ponických kiarov?

Materská škola v novom šate

Počas prázdnin fungovala MŠ len do polovice júla. Vzápätí sa začalo so sťahovaním, likvidovaním, zakrývaním... Rukávy si vyhrnuli aj panie učiteľky. Obnova sa dotýkala dvoch tried, dvoch spální, šatňových chodieb, dvoch umyvární. Súčasťou rekonštrukcie bola aj výmena vykurovacích telies, elektroinštalácie, dobudovanie sieťovej infraštruktúry, vyrovňovanie podláh, svoje urobili aj murári, maliari, podlahári. Popri plánovaných priestoroch sa podarilo znížiť strop na schodiš-

ti, vymaľovať kanceláriu, jedáleň, doplniť a vymeniť niektoré svietidlá, pribudli pohotovostné svetlá, nové sú aj interiérové dvere. Navyše, každá trieda má prístup k internetu.

Vďaka 15 tisícovej dotácii z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a tiež viac ako 13 tisícovej finančnej podpore

z obecnej pokladnice sa všetko stihlo tak ako bolo naplánované.

Spoločnosť ASTA za pomerne krátky čas urobila kus dobrej roboty. Poďakovanie patrí riaditeľke základnej školy Márii Janovčikovej, ale aj mojim kolegyniam, ktoré prázdniny strávili v staronovej materskej škole upratovaním, zariadením a prípravou na

nový školský rok. Občianske združenie Ponické deti nám poskytlo finančné prostriedky na kúpu interiérového zariadenia do tried – nábytku, kobercov a pod. Rodičia a naši rodinní príslušníci pomohli pri montovaní nábytku.

Máme to tu krásne. Ďakujeme.

Jaroslava Berčíková, Zástupkyňa riaditeľky ZŠ s MŠ Štefana Žáryho pre MŠ

Vážení spoluobčania,

sme v polovici nášho poslaneckého mandátu a stále je pred nami veľa práce a cieľov, ktoré sme si vytýčili a snažíme sa ich splniť. Zo skúseností viem, že práca poslanca je zodpovedná, a preto patrí moja úcta všetkým bývalým ale aj budúcim poslancom, ktorí sa rozhodli venovať svoj voľný čas verejnej službe, no nie vždy nájdú pochopenie. Ale tak to už chodí. Preto vás aj takýmto spôsobom pozývam na zasadnutia obecného zastupiteľstva, kde môžete vyjadriť svoje požiadavky i pripomienky. Dali ste nám hlas aj dôveru. Aj za ostatných kolegov – poslancov môžem povedať, že sa snažíme obec zveľaďovať. Vybudovali sme protipožiarnu nádrž a cestu, zrekonštruovali verejné osvetlenie i materskú školu a ešte prídu na rad opravy miestnych komunikácií a chodníkov. Som rád, že sa mi podarilo sprístupniť areál futbalového ihriska pre verejnosť a pomáhať pri organizovaní nových športových podujatí, či už sú to preteky Ponických kiarov alebo Memoriál Ondreja Holca. Dúfam že spoločnými silami sa nám podarí dosiahnuť všetko, čo sme si predsavzali.

Marek Matuška

Nezabúdame

V septembri 1941 bol na Slovensku prijatý Židovský kódex, ktorý zbavil občanov židovského pôvodu základných práv, dôstojnosti a nakoniec aj života. Transporty do koncentračných táborov znamenali pre väčšinu smrť. Mnohí hľadali úkryt v horách. Po prechode partizánov a vojakov na partizánsky spôsob boja, sa fašistické

represálie stupňovali aj v ponickom chotári. V okolí Lubietovej, Strelníkov a Povrazníka viedol trestnú akciu SS hauptsturmführer Schumacher, ktorý stál na čele Einsatzkomanda 14. Táto skupina operovala za prvosledovými jednotkami 18-tej SS divízie Honst Wessel a bojovej skupiny Schill.

Pokračovanie na str. 2 ►

► Pokračovanie z 1. strany

Koncom októbra 1944 sa fašistom podarilo za obcou Povrazník zaistiť viac ako tridsať židov. Odvliekli ich do školy v Ponikách (terajšia materská škola), kde ich vypočúvali a mučili. V noci z 31. októbra na 1. novembra medzi Ponikami a Ponickou Hutou na Bôroví takmer všetkých zavraždili. Šestnástich nebolo možné identifikovať.

Medzi obeťami bola aj rodina MUDr. Lea Guttmanna. Len vďaka obetavosti občanov Poník sa podarilo zachrániť vtedy len dvojročné Jurka Guttmanna, ktorého si po skončení vojny adoptoval jeho strýko a dal mu meno George Wachtenheim. V roku 2004 po pietnom zhromaždení k 60. výročiu tejto tragickej udalosti zaslala obec Poniky a ZO SZPB pánovi Wachtenheimovi list a fotografie zo zhromaždenia. Desiateho decembra toho istého roka prišla na Obecný úrad Poniky takáto odpoveď:

Obdržal som Váš veľmi srdečný list a fotografie, ktoré ste mi nedávno zaslali, a chcel by som Vám pri tejto príležitosti poďakovať, že Vy obaja na mňa myslíte (myslel starostku obce a predsedu ZO SZPB, pozn. autora článku), ako aj za stále pretrvávajúcu úctu, ktorú Vy aj občania Poník vzdávajú miestu tragickej udalosti, ktoré sa v Ponikách stali pred 60-timi rokmi.

Ako viete, v tom čase som stratil matku, otca, aj starých rodičov. Okrem nich na tomto mieste v októbri 1944 zomrelo aj mnoho iných. Ja som mal len dva roky a samozrejme si na tie časy nepamätám. Viem toľko, že môj otec bol obľúbený a rešpektovaný muž, ktorý slúžil ako dedinský lekár i liečiteľ mnohých občanov Poník.

Mal som príležitosť navštíviť Poniky dvakrát a nebolo to až tak dávno, a dúfam, že sa tam ešte vrátim aj so ženou a dvoma synmi. Budem Vás pred mojim príchodom určite kontaktovať, takže budeme mať príležitosť stretnúť sa a porozprávať.

Ďakujem ešte raz za Váš milý list, a prosím, dajte mi vedieť, ak existuje niečo, s čím Vám môžem pomôcť.

S prianím všetkého najlepšieho
George Wachtenheim
(Guttmann)

Koncom roka 2004 však pán Wachtenheim náhle zomrel a tak sa jeho sen navštíviť Poniky s manželkou a dvoma synmi už nesplnil. Tragédiu na Bôroví navždy pripomína pomník, ktorý odhalili v roku 1964 a viackrát opravovali po poškodení vandalmi. V tichej spomienke postojme na tomto mieste aj v tomto období, keď si pripomíname 72. výročie tejto tragickej udalosti.

JUDr. Vladimír Kucej
Výbor ZO SZPB Poniky

Zo života seniorov

Dnes píše
Mária Kaľavská

Oddych na Úslni

V letných mesiacoch sa už tradične stretávame v prírode. Nie náhodou sme si vybrali krásnu časť nášho chotára – Úslnie. Tu sme vždy načerpali sily v lone hôr, za zvukov žblnkajúcich potôčikov a žitého tvorstva.

V spolupráci s obcou Poniky a OPL sme si mohli prezrieť novú protipožiarnu nádrž, ktorá je postavená práve blízko cieľa našej cesty. Kvôli využitiu nádrže aj pre okolité obce vybudovali súčasne i prístupovú cestu. V čase veľkých horúčav tak k nádrži môže prísť i lesná zver, aby sa z pramenitej vody napila.

Pri polovníckej chate sme v dužnej debata posedeli a pri ohnisku si pripravili chutný obed. Popoludní sme sa rozišli do blízkych lesov, aby sme sa presvedčili, či sme ešte

Záver krížovkárského roka

Takmer rok sa naša skupinka nadšencov lúštenia krížoviek, sudoku a všelijakých hlavolamov pravidelne stretávala a riešila zaujímavé úlohy na podporu mozgových buniek. Každé stretnutie nás obohatilo o nové poznatky z rôznych oblastí tohto nevšedného koníčka. Naše celoročné snaženie završíme 12. decembra miniturnajom krížovkárov pod záštitou starostu obce. Radi privítame medzi sebou ďalších nadšencov. Neváhajte, príďte, omladnete.

nestratili schopnosť hľadať huby. Ukázalo sa, že orientáciu máme dobrú, aj oči nám slúžia. Dôkazom boli nájdené dubáky a modráky. Chvilu sme ich poobdivovali a po-

tom sme si ich zobrali domov na spracovanie. V okolí chaty sme našli aj rôzne druhy liečivých bylín. Ďalší pekný výlet sa vydaril k našej spokojnosti.

Pri spoločnom stole

V rámci Mesiaca úcty k starším sa začiatkom októbra v Pohostinstve na Námestí Štefana Žáryho v Ponikách konalo už tradičné stretnutie dôchodcov nad 70 rokov s názvom Posedenie pri spoločnom stole. Pri tejto milej príležitosti starosta obce zagratuloval tohtoročným jubilantom Jánovi Krajanovi, Anne Reslovej, Jánovi Šámelovi, Anne Helexovej, Jurajovi Polónimu, Emílii Koleničkovej, Zuzane Krajanovej, Márii Piarovej, Eve Zacharovej, Jar-mile Voskárovej, Anne Haviarovej a Ondrejovi Palovičovi.

Česť Vašej pamiatke, pán učiteľ

Keď odchádza človek, je to vždy smutné. Práve vtedy si uvedomujeme veľkú stratu a prázdno, ktoré po ňom ostalo. Šestnásteho septembra sme sa navždy rozlúčili s našim učiteľom, priateľom, spoluobčanom, ktorý nás opustil po ťažkej chorobe. Skončila sa životná púť človeka, ktorého sme všetci dobre poznali a mali ho radi pre jeho prirodzený a bezprostredný vzťah k ľuďom a ochotu pomáhať iným.

Pán učiteľ Alfonz Lališ prišiel do Poník zo školy v Závadke nad Hronom v roku 1961, v auguste sa oženil s našou rodáčkou a spoločne žili 55 rokov. V poníkovej škole začal učiť v školskom roku 1961/62. V roku 1974 sa stal riaditeľom školy na

dĺhych 17 rokov. Jeho príchodom získali Poniky čínorodého, pracovitého a obetavého muža, ktorý bol dobrým organizátorom najmä pri opravách školských budov, výstavbe ihriska či vodovodu v miestnej časti Ponická Huta. Počas jeho pôsobenia bola postavená a odovzdaná do prevádzky nová budova základnej školy. Do verejného života obce sa zapájal ako poslanec, tajomník Miestneho národného výboru, či ako člen mnohých spoločenských organizácií.

Za jeho prácu sa mu dostalo nemalo uznania, udelili mu medaily a vyznamenania za rozvoj obce, školstva, a samozrejme, získal titul Vzorový učiteľ. Takým aj bol. Tak si ho pamätáme starší aj mladší, jeho žiaci, tak ostane v pamäti svojich kolegov a kolegýň zo školy.

V rímsko-katolíckom kostole sme sa s ním rozlúčili naposledy. Už však nie teplým stiskom ruky a opätovaným úsmevom, na ktorý sme uňho boli zvyknutí, ale vrúcnyím slovom, ktovie, možno nás počul, no odpovede sme sa už nedočkali.

Česť Vašej pamiatke, pán učiteľ.

Nová protipožiarna nádrž

Od apríla do polovice júla sa naša spoločnosť Obecný podnik lesov podieľala na obnove lesnej cesty od hranice Farskej hory smerom na Křížne cesty a ďalej na Povrazník. Zároveň sme pri nej vybudovali protipožiarnu nádrž s objemom 414 kubíkov vody určenej na hasenie.

Práce budú financované z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a Európskeho poľnohospodárskeho fondu.

V auguste prebehlo kolaudačné konanie a hneď po nadobudnutí právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia sme Pôdohospodársku platobnú agentúru požiadali o platbu. Výška našich oprávnených výdavkov je 466 tisíc eur. Začiatkom októbra úspešne prebehla kontrola PPA a v najbližšej dobe budú preplatené naše investície v plnej výške.

V prípade požiarov bude investícia prínosom pre obec. Samotná nádrž v lesnom prostredí je pekným krajinným prvkom.

Ing. Peter Matula,

OPL spol. s r.o., Poniky

Sládkovičove návraty

Významný štúrovský básnik, predstaviteľ slovenského literárneho romantizmu, krupinský rodák, vlastným menom Ondrej Braxatoris, sa pri príležitosti 290. výročia postavenia unikátneho evanjelického kostola v Hronseku „vrátil“ do jeho priestorov. A to v literárno - hudobnom programe s vysokou profesionálnou úrovňou. Spevácke umenie Sisy Lelkes Sklovskej, klavírna virtuoza Richarda Rikkona a recitácia herca Juraja Sarvaša boli umocnené výnimočným prostredím a jedinečnou akustikou dreveného kostola.

Miesto koncertu si usporiadatelia nevybrali náhodou. V čase svojho pôsobenia v Rybároch sa Sládkovič

kovič zoznámil s dcérou panského úradníka v Hronseku Júliou Sekovičovou. Nie div, že práve v miestnom kostolíku vstúpili spoločne do stavu manželského.

Vďaka sprievodnému slovu Juraja Sarvaša sme si oprášili pomaly už zabudnuté vedomosti zo školských lavíc. Rok 1847 bol pre autora Maríny a Detvana rokom, keď ho vysvätili za kňaza, ale aj rokom svadobným a bol tiež začiatkom jeho knazského účinkovania v Hrochoti. Po deviatich rokoch hrochotskú faru vymenil za radvanskú.

Rozprávanie o dôležitých okamihoch a príbehoch zo života veľkého básnika, umelecký prednes veršov, úžasný spevácky výkon a majstrovský klavírný sprievod

pod klenbou architektonického skvostu ukrojili z času takmer dve hodiny, no akiste mnohí, podobne ako ja, si povedali, že stálo za to prísť. Záver patril Maríne – veľkolepej lyrickej básni o nenaplnenej láske a Vyznaníu – pesničke, ktorá v televíznej súťaži v roku 2007 získala titul Hit storočia. Diváci, a mohlo ich byť vyše tisíc, v laviciach je totiž 1100 miest, nešetrili potleskom.

Podujatie prilákalo mnohých aj zo širšieho okolia Banskej Bystrice. Starosta Poník, podľa jeho vlastných slov, priviezol seniorov autobusom. A dobre urobil. Tento kultúrny program, ako mi povedala Mária Kaľavská, im totiž pohladil oko i dušu.

vd'

Artikulárny evanjelický kostol v Hronseku začali stavať v roku 1725 a skončili v roku 1726 v období silnej katolizácie podľa prísnych pravidiel. Na základe uznesenia Šopronského snemu z roku 1681 mohli mať evanjelici v každej stolici len dva kostoly. Kostol v Hronseku bol teda spádovým kostolom pre celú severnú časť Zvolenskej stolice. Podľa šopronských artikúl musel byť postavený a vysvätený do roka a do dňa od začatia stavby, musel byť celý z dreva, nesmel byť použitý žiadny kovový diel ani klinec... Tieto aj ďalšie obmedzenia mali sťažiť výstavbu kostolov pre evanjelikov. V roku 2008 ho zapísali do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

Ochrana lesných pozemkov

Obecný podnik lesov, spol. s r.o. Poniky je obchodná spoločnosť, ktorá odborne riadi práce v oblasti pestovania lesa, ťažby a dodávok dreva, ochrany lesa a lesného majetku obce.

Realizáciou opatrení projektu Ochrana lesných pozemkov obce Poniky, ako vyplýva z názvu, je chrániť lesné pozemky pred pôsobením nepriaznivých vplyvov, ale hlavne obmedziť vjazd vozidiel bez oprávnenia. Nechceme zakázať vstup do lesa pre verejnosť, prakticky ani nie je možné uzavrieť celé územie obecných lesov. Naším cieľom je však jeho ochrana. Použitím závor chceme zabrániť krádežiam dreva, stromčekov, poškodzovaniu ciest a porastov,

pytliactvu, vandalizmu, skládkam odpadu. Ide nám aj o bezpečnosť pri lesných prácach, najmä pri ťažbe, približovaní a odvoze dreva.

Závory sú vybudované na začiatkoch a koncoch úsekoch lesných komunikácií, bude nimi uzavretá aj novovybudovaná protipožiarna cesta a vodná nádrž

Čierny Diel, lesná cesta Granátka, cesty v časti Bukovina, Francovka, Viecha, Učovník. Pred závorami budú nainštalované dopravné značky so zákazom vjazdu všetkých vozidiel, ale aj doplnkové tabule. Závory budú striedavo monitorované skrytými kamerami.

Občania, ktorí budú chcieť použiť vozidlo v uzavretom priestore na odvoz dreva, sena, na poľovné účely či návštevu poľovníckych chát, na zber lesných plodov a pod., dostanú kľúč od závor proti podpisu a kaucii 50,- eur, ktoré dostanú späť po vrátení kľúča. Evidenciu bude viesť OPL, spol. s r.o. Dolná ulica 370 Poniky. Závory budú uzatvorené od 1. novembra t.r.

Ing. Juraj Piár,
OPL spol. s r.o. Poniky

Pod'akovanie za úrodu 2016

Aj takto krásne oblečení sme poďakovali Pánu Bohu za to čo sa nám urodilo v záhradách.

foto: Pavol Ondrejko

Vybrali sme pre vás

Karel Čapek: **KALENDÁR, ZÁHRADNÍKOV ROK**

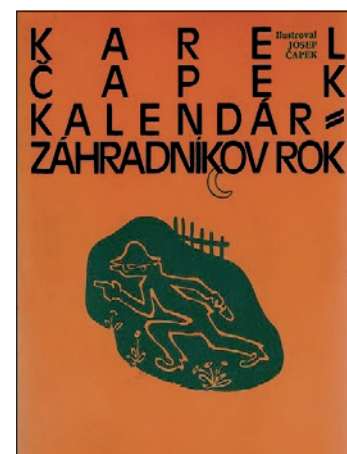
Záhradníkov október

Medzi všetkými mesiacmi je október mesiacom sadenia a presádzania. Zavčas rána stojí záhradkár nad svojou hriadkou, z ktorej tu a tam vykúka hrot pupeňa a vraví si: Mám to tu trochu prázdne, musím tu niečo vysadiť! Asi o mesiac stojí záhradník nad tou istou hriadkou, na ktorej mu medzitým narástli dvojmetrové bajúzy delfíní, džungľa rimbaby, prales zvončekov a čertvie čoho ešte. Život záhradkára je plný zmeny a činorodej vôle. Predstavte si napríklad život svätého Georgína z Dahlie. Bol to

cnostný a zbožný človek, ktorému sa po dlhých modlitbách podarilo vypestovať prvé georgíny. Keď sa o tom dozvedel pohanský cisár Floxinián, zahorel hnevom a vyslal svojich drábov, aby zbožného Georgína zatkli. „Ty zeleninár, vyrútil sa naňho cisár Floxinián, „teraz sa budeš klaňať odkvitnutým floxom!“ – „Nebudem,“ odpovedal nekompromisne Georgínus, „lebo georgíny sú georgíny a flox je iba flox,“ – „Rozsekajte ho!“ zreval ukrutný Floxinián. I rozsekali svätého Georgína z Dahlie a jeho záhradu spustošili a posypali zelenou skalicou a sírou. Ale rozse-

kané kusy tela svätého Georgína sa premenili na hlúzy všetkých budúcich georgín.

Jeseň je preúrodný čas. Proti nej je jar, aby som tak povedal, trochárska. Jeseň rada pracuje vo veľkom. Stalo sa vám už, že by vám jarná fialôčka narástla do trojmetrovej výšky alebo že by tulipán rástol a rástol, kým by neprerástol stromy? Tak vidíte! Ale stane sa vám, že zjari si zasadíte jesennú astru a do októbra sa vám z nej vyvinie dvojmetrový prales, do ktorého si netrúfate vojsť, lebo by ste už nepotrafili spiatky. Záhradkárovi sa podchvíľou stane, že prekročí mieru. Preto sa na jeseň sťahujú kvetinky. Každý rok prenáša záhradkár svoje trvalky ako mačka mačatá. Každý rok si so zadostuči-

nením povie: Tak, teraz mám všetko v poriadku. O rok si povzdychne rovnako. Nuž, záhrada nie je nikdy hotová. V tomto sa veľmi podobá ľudskému svetu a všetkému ľudskému podnikaniu.

(koniec)

Pripomíname si známeho rodáka

Skôr narodení Poničania akiste poznajú významných rodákov obce, ale vari nezaškodí pripomenúť si jedného z nich. Krátku spomienku na Štefana Žáryho si možno prečítajú aj mladší, veď tento básnik, prozaik, esejista, prekladateľ a novinár patrí do novodobej literárnej histórie v rámci celého Slovenska.

Štefan Žáry sa narodil 12. decembra 1918 v Ponichách, kde prežil detstvo. Jeho rodina sa neskôr presťahovala do Banskej Bystrice, kde v roku 1938 zmaturoval. Potom študoval na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave slovenčinu a nemčinu. Roku 1942 nastúpil na vojenskú službu, o dva roky neskôr sa dostal s vojenskou jednotkou do Talianska, kde redigoval vojenský časopis a vydal jednu zbierku básní. Po vojne bol redaktorom Národnej obrody, v rokoch 1948 – 1950 pôsobil v Taliansku ako spravodajca

Československej tlačovej kancelárie. Po návrate do Bratislavy pracoval na Zväze slovenských spisovateľov. Neskôr sa stal redaktorom vydavateľstva Slovenský spisovateľ a v rokoch 1967 – 1970 jeho riaditeľom. Po začiatku tzv. normalizácie musel z tohto postu odísť. Počas štyridsaťročnej literárnej činnosti vydal 22 zbierok poézie, 5 prozaických diel, veršovanú divadelnú hru, knihy pre deti a dve desiatky prekladov z francúzskej, španielskej a talianskej poézie.

Ako sa píše v knihe vydanej pri príležitosti 700 ročnice Poník, tohto nezvyčajne plodného umelca, ktorý pochoďil kus sveta, mohli jeho rodáci často vidieť v Ponikách, pretože sa sem rád vracal. Prechádzal sa po známych výškoch, z ktorých videl Poniky ako na dlani, aby sa z diaľky pozrel na svoj rodný dom, susediacu školu a kostol, v ktorých si vážili schopnosti jeho otca ako učiteľa a organistu, ale najmä, aby v doty-

ku s dedinkou a okolitou prírodou, v dotyku s tou šťastnou a „úsmevnou“ minulosťou sa znova nadý-

chal a vari aj zadýchal ako chlapec a znova pocítil chuť vykročiť do sveta a do života.

Zomrel 25. augusta 2007.

Významného ponického rodáka dnes v obci pripomína Pamätná izba. Sú v nej osobné veci, ktoré zapožičala spisovateľova rodina. Je zaujímavé, že jej členovia pomáhali izbu aj zariadiť. Nábytok rozmiestnili tak ako v bratislavskom byte, kde Žáry žil. Návštevníci môžu vidieť kreslo, v ktorom sedával, jeho pracovný stôl, pomôcky, písací stroj, dokonca aj sako a košeľu. Sú tu aj knihy, ktoré venoval obci, napr. Nedávny dávny svet aj Úsmevné údolie, v ktorej zachytil spomienky z detstva. V knihách spomína tunajšie lokality, ľudí, ich priezviská, ktoré Poničania používajú podnes.

Na budúci rok si pripomenieme 10. výročie úmrtia Štefana Žáryho a o dva roky 100. výročie narodenia.

vd'

Stalo sa v našej obci...

Správa mestečka Poniky

V živote obce, mesta a jeho obyvateľov hrala vždy významnú úlohu jeho správa - richtár a mestská, či obecná rada. Richtár a prisázní, ktorých pravdepodobne ustanovil už zakladateľ Poník, boli sprostredkovateľmi medzi zemepánmi a obyvateľmi, pomáhali pri výstavbe obce, pri usadzovaní nových obyvateľov i pri organizácii prvých banských a hutníckych prác. Ich hlavnou úlohou bolo udržiavať poriadok v obci. Práve charakter Poník ako banskej obce pomohol získať výsadnú listinu, v ktorej zvolenský župan hneď v druhom bode, po odpustení daní a naturálnych dávok, povolil obyvateľom Poník slobodne voľiť richtára s právom súdiť všetky spory v obci.

V rámci obce mal richtár a jeho pomocníci rozsiahlu právomoc. Rovnako významná bola aj ich činnosť navonok, ktorá mala už viac politický charakter – ochrana výsad, cesty na kráľovský dvor, alebo na miesta prechodného pobytu panovníkov s prosbou o potvrdenie privilégii. Nie je známe, kto prevzal prvú výsadnú listinu pre Poniky z roku 1400 od zvolenského župana, no pre jej prvé potvrdenie zašiel v roku 1404 richtár Matej za kráľom Žigmundom,

ktorý sa zabával na Lupčianskom hrade. Roku 1425 išiel do Kláštora pod Znievom po hodnoverný odpis tohto potvrdenia richtár Šimon spolu s ponickým kaplánom a prisáznym Martinom. Potom už možno s nasledujúcimi potvrdeniami výsad sledovať ďalšie a ďalšie generácie ponických richtárov a prisázných. Obrana privilégii, medzi nimi aj slobodnej voľby richtára so súdnou právomocou, bola spoločným záujmom mestečka, jeho predstavenstva i všetkých obyvateľov. Opakované cesty a ďalšie rokovania, najmä s predstaviteľmi Zvolenskej stolice a so zemepánmi, dokazujú, že správa Poník bola zväčša v dobrých rukách.

Najvýraznejším svedectvom činnosti predstaviteľov mestskej správy o pomeroch v obci, ako aj o živote obyvateľov, sú mestské a obecné knihy. V Ponikách začali viesť takéto zápisy už v roku 1540. Najstaršie knihy sa však nezachovali. Známy je napríklad zápis o spustošení Poník v roku 1678 a zápisy mien richtára Ondreja Letrika a notára - učiteľa Martina Fidicínusa, uvedené v záznamoch z rokov 1677 a 1690.

Podnes sa zachovali aj zápisnice ponickéj mestskej rady od roku 1792, písané vtedajšou hovorovou slovenčinou a účtovné knihy tzv. domácej pokladnice od roku 1780. Zapisovateľmi do mestských kníh boli zrejme učitelia, ktorí presne a zrozumiteľne opisovali jednotlivé

vé rozhodnutia a činy predstaviteľov mestečka i jeho obyvateľov.

Každý rok sa začínal voľbou richtára, ktorý po predbežnom vyúčtovaní, hneď po voľbe, prevzal do opatery na vlastnú zodpovednosť, všetok majetok mestečka. Voľba richtára a jeho siedmich pomocníkov sa konala v prvý deň nového roka. Prvého januára 1792 zvolili za richtára Tomáša Murada, pokladníkom sa stal Juraj Paulovič, šafarmi pivovaru Andrej Piaček a Andrej Mráz-Kapusta, šafárom pálenice Juraj Močko, funkcie prátora - veliteľa mestskej stráže sa ujal Matej Selecký, za hajtmánov boli zvolení Ján Spišiak a Pavol Mikuláš. Zápisy v tom čase podpisoval Martin Rusko, zrejme notár.

Počet členov mestskej rady bol spočiatku stabilný. Neskôr sa rozšíril o pomocný personál. V nasledujúcich dňoch sa „zjednávali“ jednotlivci za strážnikov, horárov a pod. Napríklad v roku 1806 boli do svojich funkcií zvolení aj hajtmáni nad polom, nad horami a pri pálených kotlíkoch, kapitán nad horami, správca pálenečnej, mestský dráb, dvaja vartáši a dve páleničné krčmárky - horná Pachtíková a dolná Locigová.

Voľba bola slobodná, volili všetci prítomní mešťania, celé mestečko, nikde niet poznámky o schválení panstvom. Po voľbe zložili funkcionári prísahu po slovensky. Pre každého bola vypracovaná osobitná verzia, v ne-

zmenenej podobe sú zaznamenané v mestskej knihe. Niekoľko dní po voľbe roku 1792, piateho aj siedmeho januára sa opäť zišlo celé mestečko a novozvolená mestská rada predniesla svoje rozhodnutia – determinácie. Mali zväčša všeobecný a trvalý charakter a mnohé z nich sa opakovali aj viac rokov ako súčasť rozhodnutí trvalej platnosti. V popredí boli hospodárske problémy, otázky práce pri hute, ochrana lesa. Bola to teda široká paleta miestnych problémov.

Mestská rada sa schádzala spočiatku podľa potreby, často náhodne, neskôršie približne raz za štvrtý rok, na novoročné alebo volebné zasadnutie a potom na zasadnutie svätoujurské, svätomichalské a adventné. Pravdaže, už dávno pred voľbou, často už od konca novembra, skladali jednotliví funkcionári účty zo svojho hospodárenia.

Jedným z najvýznamnejších rozhodnutí ponickéj mestskej rady, ale až z neskoršieho obdobia, je schválenie cechových predpisov – artiklov pre remeselníkov – kožušníkov, čižmárov, krajčírov, garbiarov, mlynárov, kolárov, debnárov a kováčov. Dátum schválenia je 8. apríl 1830.

Vďaka výsadám sa vytvorila a „prihlásila o slovo“ nová spoločenská vrstva, už tretia privilegovaná skupina popri mešťanoch a slobodníkoch.

Spracoval Juraj Piaček

Zdroj: Zemko, J.: Poniky 700 ročné

Reprezentovali piesňou aj športom

V našej obci, aj v Evanjelickom a.v. cirkevnom zbore, máme mnoho talentovaných bratov a sestier, ktorí si svoje nadanie nenechávajú len pre seba, ale rozdávať nám radosť iným, reprezentujú náš cirkevný zbor a v neposlednom rade aj obec Poniky.

S týmto povedomím a s radosťou v srdci sa po prvýkrát mimo územia nášho cirkevného zboru predstavil náš zborový spevokol, konkrétne v ľubietovskom ev. a.v.

chráme Božom, kde sa v apríli konala Prehliadka kresťanského umenia. V programe sa predstavilo deväť speváckych telies z celého Zvolenského seniorátu a medzi nimi aj náš spevokol, ktorý pod dirigentskou taktovkou Katky Ballekovej zaspieval niekoľko piesní. Keďže išlo o prehliadku, nie o súťaž, nebolo porazených, len víťazov. Tími totiž boli všetci, ktorí sa na tejto požehnanej akcii zúčastnili, či už ako účinkujúci alebo poslucháči. Hoci spevokoly

neboli hodnotené, na adresu toho nášho, zazneli hlasy uznania, za čo všetkým členom spevokolu patrí srdečné poďakovanie.

V inej oblasti, vo futbale, reprezentovali náš cirkevný zbor mladí, a treba povedať, že takisto úspešne. Ide o futbalový turnaj, ktorý organizuje Evanjelická a.v. cirkev na úrovni seniorátov, dištriktov aj generálnej cirkvi. Naši mladí futbalisti už úspešne zvládli dve prekážky, keď suverénnym spôsobom vyhrali v júni seniorálny futbalo-

vý turnaj v cirkevnom zbore Horná Mičiná a začiatkom septembra, rovnako bez najmenších problémov, vyhrali aj futbalový turnaj O pohár dištriktuálneho biskupa západného dištriktu v cirkevnom zbore Uhrovec a postúpili na turnaj O pohár generálneho biskupa, kde budú hrať len štyri najlepšie mužstvá z celého Slovenska. Ďakujeme za reprezentáciu cirkevného zboru, aj obce Poniky, gratulujeme a prajeme veľa Božieho požehnania na tomto turnaji.

kpf

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Na svojom 14. zasadnutí v auguste obecné zastupiteľstvo schválilo:

Uznesením č. 175/2016 pôžičku veriteľa obec Poniky vo výške 200 000,- € na prefinancovanie platby za faktúru č. 1690350021 zo dňa 22.7.2016 s dátumom splatnosti 24.8.2016 vystavenej v zmysle Zmluvy o dielo č.2016/DC/01/007 spoločnosťou STRABAG s.r.o Bratislava, za práce vykonané na stavbe „Zlepšenie ochrannej protipožiarnej infraštruktúry – Poniky“, Zmluva o NFP č. 083BB020028 (rekonštrukcia cesty nachádzajúcej sa na pozemku, parc. č. 3133, k. ú. Poniky na protipožiarnu lesnú cestu) a za práce na vybudovaní protipožiarnej nádrže pri tejto ceste nachádzajúcej sa na pozemku, parc. č. 2865/2, k. ú. Poniky, podľa § 7, ods. 2, zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre dlžníka Obecný podnik lesov, spol. s r.o., IČO: 31604510, ktorej zakladateľom je Obec Poniky. Požičanú sumu dlžník vráti obci ako veriteľovi do dvoch pracovných dní po prijatí refundácie Žiadosti o platbu Pôdohospodárskou platobnou agentúrou.

Uznesením č. 176/2016 Program rozvoja obce pre programové obdobie 2016 – 2023 zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. (PRO nájdete na stránke www.poniky.sk v časti Dokumenty a tlačivá)

Uznesením č. 177/2016 opravu cestnej infraštruktúry - Ponická cesta (ulica, križovatka), Námestie Mateja Kosca, od Hája k cintorínu, Družstevná ulica - chodník, Na Píle (oprava rigola, priečne odvodnenie), vstup do KD Ponická Huta a vybudovanie nového cestného telesa s asfaltovým povrchom - od katolíckeho cintorína k Stráni (už realizované, viď foto).

Uznesením č. 180/2016 Knižničný a výpožičný poriadok Obcej knižnice v Ponikách.

Podrobné znenie uznesení nájdete na webovom sídle obce Poniky www.poniky.sk

- Pracuje sa na príprave projektu Rekonštrukcia KD Ponická Lehôtka, ku ktorému je vypracovaná architektonická štúdia a pripravuje sa projektová dokumentácia.
- Je ukončená inventarizácia drevín na obecných pozemkoch s návrhom na sadovnicke úpravy.
- Sú objednané detské ihriská, ktoré budú umiestnené v Ponickej Lehôtku a Ponickej Hute.

- Pripravuje sa výzva na predkladanie ponúk na rekonštrukciu budovy zdravotného strediska, kde bude predelená miestnosť lekára a zdravotnej sestry, zrekonštruovaná čakáreň, sociálne zariadenia a tiež priestory pre pedikúru a kaderníctvo.
- Pripravuje sa aj projekt posilňovne pri MŠ - budova bývalých dielní.
- Je pripravená urbanisticko-architektonická štúdia rekonštrukcie Námestia Š. Žáryho a okolitých priestranstiev - ihriska a parku pri OcÚ a chodníka na Stráňu.
- Prebiehajú rokovania o rekonštrukcii obecného rozhlasu, vybudovaní optickej siete, kamerového systému a káblovej televízie.
- Pripravuje sa návrh rozpočtu obce.
- Dokončujú sa projekty na vybudovanie zastávok na Hornej a Družstevnej ulici.
- Bolo zriadené elokované pracovisko ZUŠ Stožok v Základnej škole s materskou školou Štefana Žáryho...

Uvedené aktivity sú len malým výberom z činností, na ktorých sa pracuje. S vašimi podnetmi sa radi oboznámime na adrese poniky@poniky.sk alebo v písomnej forme na adrese obecného úradu.

Ponickými kiarmi

Absolútnym víťazom 2. ročníka cyklistických pretekov Ponickými kiarmi sa stal Jozef Korýtko z Banskej Bystrice. Zopakoval si tak úspech z minuloročnej premiéry a prekonal svoj vlastný traťový rekord o 28 sekúnd. Najlepší čas má teraz hodnotu 10:14 min.

Na štart sa v Šalkovej, na konci dediny a na začiatku trojkilometrovej trate postavilo 9 cyklistiek a 40 cyklistov. V porovnaní s vlaňajším ročníkom sa štartové pole rozšírilo o deväť pretekárov. Prihlásených ich však bolo 62, väčšinou účasť na pretekoch prekážala choroba, zranenie, alebo pracovné povinnosti.

Tí čo prišli a zmerali si sily a výdrž v náročnom stúpaní, neľutovali. Väčšina účastníkov pretekov si zlepšila osobné rekordy z prvého ročníka – výrazne až o 2 minúty napríklad Andrej Špička (12:20min). Jeho starší brat Martin bol ešte o 15 sekúnd rýchlejší, stal sa najrýchlejšim Poničanom a zaslúžene získal cyklistický dres. Andrej Brzula, najrýchlejší Poničan v minulom roku možno vydal priveľa síl na maratónskej trati cyklistickej Zelenej stopy, ktorá bola na programe len dva dni pred našimi pretekmi. Česť rodiny

■ Štart pretekov v Šalkovej

na stupni víťazov tak zachránila Andrejova manželka Erika tretím miestom v najmladšej ženskej kategórii. Kvalitný cyklistický dres získala aj najrýchlejšia Poničanka, Janka Beňová, najvzdialenejšia účastníčka pretekov Stanka Benická z Bratislavy a najstarší cyklista na trati Juraj Kosec. Ten si zaslúži mimoriadne uznanie, prekročil už sedemdesiatku, ale dokázal poraziť desať oveľa mladších súperov. Statočne sa držal aj Pavol Kulich, cyklistický dres si odniesol ako víťaz

novej kategórie, v ktorej bola rozhodujúca najvyššia hmotnosť. Ručička na váhe ukázala 108,8 kg a ďalší adepti na výhru nemali šancu. Čakanie na výsledky spríjemnil skvelý guláš, iný ani nemohol byť, keď sa varechy chytili osvedčení majstri Paľko Kartík a Mirko Magna.

Ceny najlepším odovzdali za asistencie dievčat v ponických krojoch starosta Poník Ján Beňo a poslanec mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici Marcel

Pecník. Bodkou za podujatím bola tombola s tridsiatkou cien, do ktorej prispeli viacerí darcovia, medzi nimi aj Marek Matuška z firmy Gimex. Sponzorskú akciu podporila AGRO-Poniky s.r.o. Poďakovanie patrí aj všetkým ochotným Poničanom, ktorí sa podieľali na organizácii od značenia a zabezpečenia trate, dopravy, parkovania, registrácie, merania a vyhodnotenia výsledkov, občerstvenia a záverečného vyhodnotenia. Tešíme sa na budúci tretí ročník Ponických kiarov, možno v inom termíne, ale radi by sme si zachovali priazeň všetkých účastníkov, aby sa v hodnotení na webe mtbiker.sk objavili znovu podobné príspevky ako po ročníku 2016: „super lokálna akcia“ alebo „výborná akcia“.

Ján Matula

Výsledky

Muži 19 – 35 rokov: 1. Jozef Korýtko (Banská Bystrica) 10:14 min., 2. Matúš Kováčik 11:03, 3. Matúš Lopušný (Brezno) 11:44.

Muži 36 – 49 rokov: 1. Aleš Milan (Šalková) 10:53, 2. Ondrej Veselovský Turčianske Teplice) 11:10, 3. Marián Mihalčík (Banská Bystrica) 11:18.

Muži nad 49 rokov: 1. Pavol Mackov (Detva) 11:37, 2. Jozef Medveď 12:28, 3. Ján Ginič (oba Banská Bystrica) 12:41.

Ženy 19 – 35 rokov: 1. Marcela Medveďová (Banská Bystrica) 13:40, 2. Lucia Trnková 22:39, 3. Erika Brzulová (obe Poniky) 24:00.

Ženy 36 – 49 rokov: 1. Jana Beňová (Poniky) 20:18, 2. Jarmila Giničová (Banská Bystrica) 23:37.

Ženy nad 49 rokov: 1. Tatiana Vančová (Banská Bystrica) 15:29, 2. Želmíra Bodnárová 21:21, 3. Anna Lakatošová (obe Poniky) 28:35.

■ Najrýchlejší Poničan, Martin Špička

■ Marcela Medveďová z B. Bystrice vyhrala s veľkým náskokom kateg. žien do 35 rokov časom 13,40

■ Jozef Korýtko s prehľadom obhájil absolútne víťazstvo a zlepšil traťový rekord

Plameň v Brusne

Dňa 24.9. 2016 sa chlapci a dievčatá z Poník zúčastnili na jesennej súťaži hry Plameň v Brusne.

Naše družstvo súťažilo v dvoch kategóriách. V kategórii mladšie dievčatá sme obsadili 1. miesto a získali sme Putovný pohár starostu obce Medzibrod. V kategórii mladších chlapcov sme obsadili 5. miesto.

Naši mladí hasiči obec reprezentovali aj na XIX. ročníku súťaže mladých hasičov - Memoriaľ Júliusa Krňana v Poltári, kde obsadili štvrté miesto.

Katarína Lomenová

Futbalové výsledky

Zápasy ŠK OPL Poniky

1.9. FK 34 Brusno – ŠK OPL Poniky	1:1
4.9. FK Brezno – ŠK OPL Poniky	0:2
11.9. ŠK OPL Poniky – OFK Slov. Lupča	2:3
15.9. ŠK OPL Poniky – TJ Slovan Michalová	0:1
18.9. FK 09 Bacúch – ŠK OPL Poniky	3:3
24.9. FK Šalková B – ŠK OPL Poniky	1:2
9.10. OFK Slovan Valaská – ŠK OPL Poniky	1:4
16.10. ŠK OPL Poniky – FK Podkonice	0:0
23.10. Dolná Lehota – ŠK OPL Poniky	6:2

Mladší žiaci U 13

ŠK OPL Poniky – FK Sokol Nemecká	0:10
ŠK Selce – ŠK OPL Poniky	1:0
ŠK OPL Poniky – TJ Slovan Malachov	2:0
ŠK OPL Poniky – TJ Sokol Medzibrod	2:4
TJ Sokol Medzibrod – ŠK OPL Poniky	2:5
FK Sokol Nemecká – ŠK OPL Poniky	8:0
ŠK OPL Poniky – ŠK Selce	3:4

Prípravky U 11

ŠK OPL Poniky – TJ ŠK Sokol Jakub	9:0
ŠK Selce – ŠK OPL Poniky	6:2
ŠK OPL Poniky – OFK Slovenská Lupča	2:1
ŠK OPL Poniky – TJ ŠK Sokol Jakub	5:0
ŠK OPL Poniky – ŠK Selce	1:1
OFK Slovenská Lupča – ŠK OPL Poniky	4:0
TJ ŠK Sokol Jakub – ŠK OPL Poniky	5:0
ŠK OPL Poniky – ŠK Selce	0:1
OFK Slovenská Lupča – ŠK OPL Poniky	2:8

Memoriál Ondreja Holca 2016

■ Stupne víťazov

lákali takmer stovku pretekárov z celého Slovenska. V hlavnom, 10 km behu zvíťazil a ťažko prekonaťelný traťový rekord s časom 38:59 nastavil vynikajúci vytrvalostný bežec Róbert Valiček. V kategórii žien vyhrala s veľkým náskokom mladá 16 ročná bežkyňa Barborika Šimonová z Banskej Bystrice. V hobby behu, ktorý viedol aj cez obec, zvíťazil 15 ročný triatlonista z Banskej Bystrice Aurel Barto. V kategórii Najlepší Poničan a Poničanka sme mali niekoľko bežcov, ktorí si zmerali sily. Najlepšou Poničankou v hlavnom behu sa sta-

■ Reprezentanti z Poník

V sobotu 15. októbra aktívni Poničania a Poničanky zorganizovali 2.ročník obnovené série cezpoľného behu – Memoriál Ondreja Holca. Športové podujatie sa konalo na futbalovom ihrisku v Ponikách a na poľných a lesných cestách v okolí obce, kadiaľ viedla desaťkilometrová a trojkilometrová trasa. Andrej Brzula, riaditeľ pretekov a aktívny bežec, „objednal“ nádherné počasie, ideálne pre takýto typ športu. Nielen krásne počasie, ale tiež čarovné okolie Poník a pekná trasa, ktorú bežci otestovali na minuloročnom 1. ročníku, pri-

la Daniela Filkorová a najlepším Poničanom Štefan Tešlár. V hobby behu sa najviac darilo Damiánovi Mellovi a Janke Beňovej. Súčasťou podujatia bol aj bohatý program pre deti, ktorý pripravila Škola športu Labrador z Banskej Bystrice a občianske združenie Zdravie v pohybe z Lučatína. Na troch detských behoch sa zúčastnilo 40 detí zo škôlky aj školy z Poník a počas celého doobedia prebiehali športové hry a súťaže pre deti a mládež. Perfektné zorganizované podujatie, skvelá priateľská atmosféra, ktorú vytvorili nielen bežci, ale aj

povzbudzujúci Poničania v štarte a cieľi pretekov, výborný guláš a vynikajúce športové výkony – to je stručná charakteristika 2. ročníka Memoriálu Ondreja Holca v Ponikách. Tešíme sa už teraz na ten nasledujúci. Poďakovanie patrí celému organizačnému tímu, DHZO Poniky, všetkým dobrovoľníkom, ale i ochotným zamestnancom obecného úradu. Osobitne ďakujeme Jánovi Čižmárovi za minuloročný úspešný rozbeh krásneho podujatia.

Dáša Mellová,
spoluorganizátorka

■ Najlepší Poničania

■ Štart detského behu

